

Obsah

Úvod

Úvod	9
1. Aktuální demografický vývoj a projekce budoucího vývoje	11
1.1 Demografický vývoj v letech 1991 až 2011	11
1.2 Projekce budoucího demografického vývoje	16
1.3 Demografický vývoj a trh práce	20
2. Cizinci v ČR	23
2.1 Cizinci na českém trhu práce podle šetření VŠPS	26
2.2 Cizinci na českém trhu práce podle šetření SILC	35
3. Imigrace a veřejné rozpočty	46
3.1 Koncept náhradové migrace	46
3.2 Cirkulární migrace	48
3.3 Welfare magnetismus	49
3.4 Náklady na imigraci	50
4. Simulační model vlivu řízené migrace	52
4.1 Základní přehled demografického a důchodového modelu	52
4.2 Vývoj obyvatelstva, pracovní síly a počtu důchodců	54
4.3 Makroekonomický model a model příjmů a výdajů důchodového pojištění	56
4.4 Dílčí aspekty migrační politiky	57
4.5 Zvolené ukazatele a možnosti nastavení modelu	59
4.6 Základní výstupy modelu	61
4.7 Srovnání varianty nulové a náhradové migrace	68
Závěr	72
Literatura	74
Výtahy z oponentských posudků	78

Kolektivní sociální systémy se ve vyspělých státech ve velké míře opírají o princip mezigenerační solidarity, v rámci které ekonomicky neaktivní osoby, které souběžně získávají různé přídělky, ze systémů čerpají dávky. Tento model, který se dlouze již osvědčil v ekonomickém Prusku, stojí v důvodu finanční udržitelnosti na předpokladu, že podíl ekonomicky aktivních osob převyšuje podíl osob v pre- a post-reprodukčním věku. Přehled budoucího demografického vývoje ukazuje, že tento předpoklad je v post-reprodukčním věku stále více narušován, jak roste počet i podíl ekonomicky neaktivních osob, především seniorů. Systémy sociálního (důchodového) zabezpečení založené na modelu pay-as-you-go (PAYG) se mohou v důsledku zmíněného demografického vývoje propadat do deficitu a vytvářet tlak buďto na zvyšování příspěvků ze systému na úkor ekonomicky aktivních osob, nebo na snižování výdajových částek. Tato vývojová tendence nemůže nezasažnout také první zmíněný princip mezigenerační solidarity, kdy rozdílné vklady mezi současnými platbami do systému a budoucími čerpáními dávky ošlechou schopnost dlouhodobé udržitelnosti systému, a tedy i do systému samotný.

Reakcí na proces populačního stárnutí můžeme sledovat v úpravách veřejné politiky, jejíž nastavení by nemělo odrazovat od průměrného ročního důchodovosti, které je většinou ovlivněno podobou daňových a úsporních systémů. Jinou možnou reakcí je řízená migrační politika, kdy chybějící pracovní síla je zabezpečena